

Creative Leadership of Subdistrict Headman and Village Headman: A Case Study at Nongki District, Buriram Province

Pornpisoot Pratoom, Thanyarat Phutthiphongchaicharn and Sathaporn Wichiram

¹Student of The Master of Public Administration program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University, Thailand

^{2,3}Faculty of Humanities and Social Sciences Buriram Rajabhat University, Thailand

E-mail: 660426070011@bru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-5136-4084>

E-mail: thanyarat.ph@bru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-1122-6227>

E-mail: Sathaporn.wc@bru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-0103-0758>

Received 17/08/2024

Revised 26/08/2024

Accepted 23/09/2024

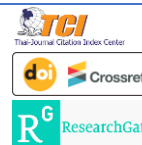
Abstract

Background and Aims: Creative leadership is critical for driving innovation and cultivating a culture of adaptability within organizations. It encourages teams to think outside the box, allowing them to solve complex problems while remaining competitive in rapidly changing environments. Thus, this research aimed to 1) study the level of creative leadership of village headmen and sub-district headmen in Nong Ki District, Buriram Province, and 2) study opinions and suggestions on creative leadership of village headmen and sub-district headmen in Nong Ki District, Buriram Province, to be proposed to village headmen and sub-district headmen in 3 aspects: vision, flexibility, and problem-solving.

Methodology: The quantitative research was conducted using 70,483 samples from 382 people in Nong Ki District, Buriram Province. The sample size was determined according to the table of Krejci and Morgan, and the samples were randomly distributed to different villages in proportion using the simple random sampling method. The data collection tool was a questionnaire. Basic statistics were used for data analysis, namely frequency, percentage, mean, and standard deviation.

Results: The research found that the creative leadership of village headmen and sub-district headmen in Nong Ki District, Buriram Province was at a high level overall. When considering each aspect, all aspects were at a high level, ranked from the aspect with the highest average value to the lowest as follows: vision, flexibility, and problem-solving, respectively. The opinions and suggestions with the highest number were that village headmen and sub-district headmen should have a broad vision for their work. In order to develop the village and accept the opinions of the people, set clear development goals, be able to manage the village to develop working methods to achieve the objectives and goals set efficiently, should be able to adapt to changing situations appropriately, adjust and amend work regulations according to changing situations without sticking to the old working methods, should have consideration in finding ways to solve problematic

situations, use reason to solve problems without personal bias, listen to the opinions of the people before deciding to solve problems, respectively.

Conclusion: The study concludes that creative leadership by village and sub-district headmen in Nong Ki District is highly effective, with strengths in vision, flexibility, and problem-solving. It emphasizes the importance of having a broad vision, being adaptable, and solving problems objectively in order to drive village development and meet community needs.

Keywords: Creative leadership; Headman; Village Headman

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongki จังหวัดบุรีรัมย์

พรพิสุทธิ์ ประทุม¹, ธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ² และ สถาพร วิชัยรัมย์³

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

^{2,3} คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: ความเป็นผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนการสร้างสรณ์นวัตกรรมและปลูกฝังวัฒนธรรมแห่งความสามารถในการปรับตัวภายในองค์กร โดยส่งเสริมให้ทีมงานคิดนอกกรอบ ช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนได้ในขณะที่ยังสามารถแข่งขันได้ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongki จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongki จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปเสนอแนะให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ใน 3 ด้าน คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่น และด้านการแก้ปัญหา

ระเบียบวิธีการวิจัย: ประชากรเป็นประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอนongki จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 70,483 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 382 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่และมอร์แกน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วนโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาวิจัย: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongki จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่น และด้านการแก้ปัญหา ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรมีส่วนร่วมในการทำงานที่กว้างไกล ในการที่จะพัฒนาหมู่บ้านและยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตั้งเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน สามารถจัดการหมู่บ้านพัฒนาวิธีการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม มีการปรับปรุง แก้ไข กฎระเบียบการทำงานตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยไม่ยึดติดกับวิธีการทำงานรูปแบบเดิม ๆ ควรมีการคิดพิจารณาในการแสวงหาวิธีการให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ที่เป็นปัญหาให้เหตุผลในการแก้ปัญหา โดยปราศจากอคติส่วนตัว รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ก่อนจะตัดสินใจแก้ปัญหา ตามลำดับ

สรุปผล: ผลการศึกษารูปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน ในอำเภอนongki มีประสิทธิภาพสูง มีจุดแข็งด้านวิสัยทัศน์ ความยืดหยุ่น และการแก้ไขปัญหา เน้นย้ำถึงความสำคัญของการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ปรับตัวได้ และแก้ไขปัญหาอย่างเป็นกลาง เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านและตอบสนองความต้องการของชุมชน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; กำนัน; ผู้ใหญ่บ้าน

บทนำ

กำนันผู้ใหญ่บ้านนับได้ว่าเป็นสถาบันที่มีความผูกพันกับสังคมไทยมาช้านาน โดยได้รับการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 และดำรงอยู่มาจนถึงทุกวันนี้ (กรมการปกครอง. 2559 : ออนไลน์, อ้างถึงใน ศุภิสรา ธารประเสริฐ. 2563 : 1) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 กำหนดให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นผู้บริหารราชการในหมู่บ้าน เป็นส่วนหนึ่งของราชการส่วนภูมิภาค อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย การอำนวยความสะดวกเป็นธรรมในสังคม การสร้างความสมานฉันท์และความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน การประสานอำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในการติดต่อขอรับบริการจากส่วนราชการต่าง ๆ การรับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อนทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรแจ้งต่อทางราชการเพื่อให้ความช่วยเหลือ การสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนราชการในพื้นที่ การดูแลราษฎรในพื้นที่ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย การอบรมชี้แจงราษฎรให้มีความรู้ความเข้าใจในข้อราชการ ให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณะประโยชน์ รวมถึงปฏิบัติการกิจตามนโยบายรัฐบาล หรืองานอื่นตามกฎหมายกำหนด (กรมการปกครอง. 2559 : ออนไลน์, อ้างถึงใน ศุภิสรา ธารประเสริฐ. 2563 : 2)

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นกลไกสำคัญของการปกครองในส่วนภูมิภาค ซึ่งมีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบโดยตรง ในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ หรือความเจริญด้านเทคโนโลยี ทำให้ส่งผลต่อภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการทำงาน ซึ่งผู้นำยุคใหม่จะต้องมีความพร้อมในการสร้างสรรค์ และสามารถขับเคลื่อนองค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ จึงต้องอาศัยหลักการในเรื่องของภาวะความเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์เข้ามามีบทบาทในการศึกษาเรียนรู้ และปรับตัว เพื่อนำไปใช้พัฒนาการทำงาน ซึ่งถ้าหากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ มีภาวะความเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จะส่งผลต่อการทำงานไม่ว่าจะเป็นด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย การอำนวยความสะดวก การสร้างความสมานฉันท์และความสามัคคีในหมู่บ้าน ประสานอำนวยความสะดวกแก่ราษฎร และการรับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อนทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรแจ้งต่อทางราชการ รวมทั้งการสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนราชการในพื้นที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย (บงกชมาศ เอกเอี่ยม. 2557 : 48)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ เนื่องจากผู้วิจัยนั้นปฏิบัติงาน ณ ที่ทำการปกครองอำเภอหนองกี่ ตำแหน่งปลัดอำเภอ ซึ่งมีความผูกพัน คลุกคลีกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทั้งนี้ เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ และศึกษาข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อข้อเสนอแนะที่จะให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้นำไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลแก่ประชาชนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์
- 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปเสนอแนะให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ

ผู้นำ (Leader) เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร เพราะผู้นำมีภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะต้องวางแผน สั่งการ ดูแล และควบคุมให้บุคลากรขององค์กรปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

นันทวรรณ นามะยอม (2560 : 10) ได้ให้ความหมายของผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีอิทธิพลเหนือคนอื่น ซึ่งมีบทบาทในการชักนำให้คนอื่นมีพฤติกรรมคล้อยตาม และปฏิบัติงานตามที่ได้รับ มอบหมายเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กร

2. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

สมหวัง อาลัยญาติ (2551 : 12) กล่าวว่าในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการผันผวนในทุกๆ ด้าน ภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่ทำให้สามารถขับเคลื่อนองค์กรฝ่าวิกฤต ยืนหยัดไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืนต่อไปได้ซึ่งภาวะผู้นำมี 3 องค์ประกอบ คือ

1. ภาวะผู้นำบารมีในการสร้างแรงบันดาลใจ ผู้นำจะแสดงออกด้วยการเป็นแม่แบบที่เข้มแข็งให้ผู้ตามได้เห็นตาม เกิดการรับรู้ในพฤติกรรมของผู้นำทำให้เกิดการลอกเลียนแบบพฤติกรรมผู้นำขึ้น นอกจากนี้ผู้นำยังมีพฤติกรรมปฏิบัติที่มีมาตรฐานทางศีลธรรมและศีลธรรมสูงจนเกิดการยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ทำให้ได้รับความศรัทธาความไว้วางใจการยอมรับนับถืออย่างลึกซึ้งจากผู้ตามพร้อมได้รับความไว้วางใจอย่างสูงอีกด้วย แต่ก็ยังไม่สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ แม้ว่าผู้ตามจะเกิดความชื่นชมและศรัทธาแล้วก็ตาม เพราะยังไม่เกิดแรงจูงใจที่สูงพอที่จะเปลี่ยนความยึดติดผลประโยชน์ของตนไปเป็นการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมซึ่งค่อนข้างมีลักษณะเป็นนามธรรม ดังนั้น ผู้นำจะต้องแสดงออกด้วยการสื่อสารให้ผู้ตามทราบถึงความคาดหวังที่ผู้นำมีต่อผู้ตามด้วยการสร้างแรงบันดาลใจให้ยึดมั่น และร่วมสานฝันต่อวิสัยทัศน์ขององค์กรเพื่อนำไปสู่เป้าหมายแทนการทำให้ประโยชน์เฉพาะตน ผู้นำจึงเป็นผู้ที่ส่งเสริมน้ำใจแห่งการทำงานเป็นทีมผู้นำจะพยายามจูงใจผู้ตามให้ทำงานบรรลุเกินเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการสร้างจิตสำนึกของผู้ตามให้เห็นความสำคัญว่าเป้าหมายและผลงานนั้นจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงทำให้องค์กรเจริญก้าวหน้าประสบความสำเร็จได้

2. ภาวะในการกระตุ้นทางปัญญาเป็นพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออกด้วยการกระตุ้นให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ โดยใช้วิธีการคิดทวนกระแสความเชื่อและค่านิยมเดิมของตนหรือผู้นำหรือองค์กร ผู้นำจะสร้างความรู้สึกล้มเหลวให้เกิดขึ้นแก่ผู้ตามมองปัญหาเป็นโอกาสและ จะให้การสนับสนุนหากต้องการทดลองวิธีการใหม่ๆ ของตน หรือการริเริ่มสร้างสรรค์งานใหม่ๆ ให้กับองค์กรส่งเสริมให้ผู้ตามแสวงหาทางออกและวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้ตามได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ กระตุ้นให้ทุกคนได้ทำงานอย่างอิสระในขอบเขตของงานที่ตนมีความรู้ความชำนาญ

3. ภาวะในการคำนึงถึงความเป็นเอกบุคลเป็นพฤติกรรมของผู้นำที่ให้ความสำคัญในการใส่ใจถึงความต้องการความสำเร็จและโอกาสก้าวหน้าของผู้ตามเป็นรายบุคคล ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล บางคนอาจต้องดูแลใกล้ชิดในขณะที่บางคนมีความรับผิดชอบสูงอยู่แล้วจะให้อิสระในการทำงาน เป็นต้น โดยที่ผู้นำจะแสดงบทบาทเป็นครูที่เลี้ยงและที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการช่วยเหลือผู้ตามให้พัฒนาระดับความต้องการของตนสู่ระดับที่สูงขึ้น สร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีส่งเสริมการเรียนรู้และความมั่นใจให้แก่ผู้ตาม เพื่อให้ทำงานได้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพภาวะทั้ง 3 องค์ประกอบจะหลอมรวมพลังกายพลังใจพลังปัญญาของคนทั่วทั้งองค์กรขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

กรองทิพย์ นาควิเชตร (2552 : 30) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึงความสามารถของผู้นำในการผลักดันให้ผู้ร่วมงานร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ดงามด้วยการคิดต่างคิดหลายมิติ คิดบวก คิดเชิงสร้างสรรค์และพัฒนา รวมทั้งการคิดแก้ปัญหา

3. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

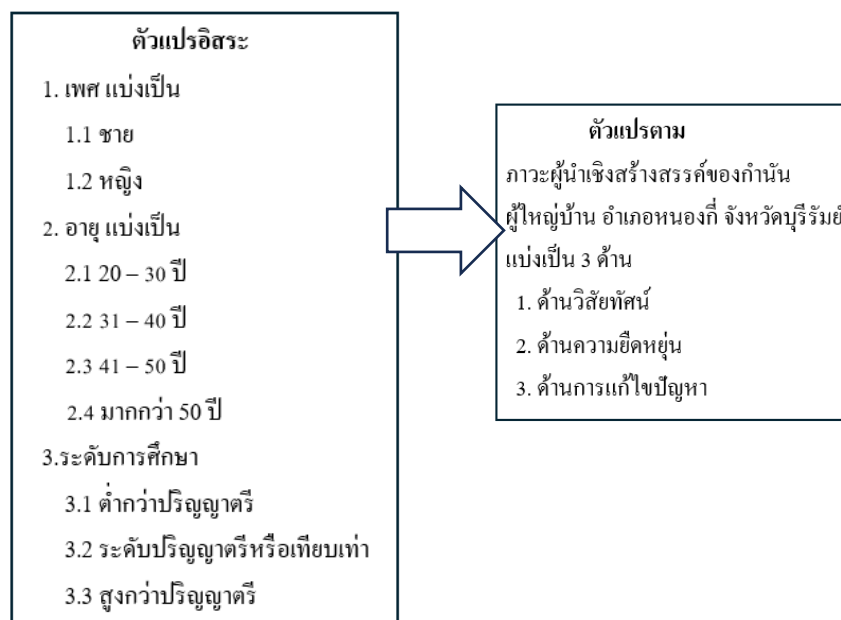
กรมการปกครอง. (2550 : 39-41) ในชนบทของไทยเราแต่เดิมนั้นมีลักษณะเป็นสังคมที่ประชาชนอาศัยกันเป็นกลุ่ม ในแต่ละกลุ่มมีหัวหน้าทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองคอยดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในกลุ่มอย่างใกล้ชิด ต่อมาเมื่อประชาชนมีจำนวนมากขึ้นปัญหาต่าง ๆ ก็มากขึ้น ความเป็นอยู่ของประชาชนก็เปลี่ยนไปทำให้อยู่ร่วมกันเป็นหลักแหล่งเป็นชุมชนมากขึ้น มีอาณาเขตแน่นอนและมีแบบแผนการจัดการปกครองอย่างเป็นทางการ ยิ่งขึ้นจากหลักฐานที่มีอยู่พอสันนิษฐานได้ว่า ในสมัยสุโขทัยนั้นแบ่งการปกครองออกเป็นมณฑลแต่ละมณฑลมีเมืองในสังกัดซึ่งแยกออกเป็นเมืองเอก เมืองโท และจัตวา ต่อมาสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองหลวงของไทยมีหลักฐานปรากฏแน่ชัดว่า ได้มีการจัดระเบียบการปกครองประเทศแยกย่อยลงไปอีก กล่าวคือมีการจัดระเบียบการปกครองท้องที่ภายในเมืองหนึ่ง ๆ ทั้งหัวเมืองชั้นนอก และหัวเมืองชั้นใน โดยแบ่งเมืองออกเป็นแขวง แขวงแบ่งออกเป็นตำบล ตำบลแบ่งออกเป็นบ้าน ซึ่งเป็นที่รวมของหลาย ๆ ครัวเรือน แต่ไม่ได้กำหนดจำนวนคนหรือจำนวนบ้านไว้ นอกจากนี้ยังให้มีผู้ปกครองโดยเฉพาะได้แก่ บ้าน มีผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเจ้าเมืองแต่งตั้งเป็นหัวหน้า เมื่อหลายบ้านรวมกันเป็นตำบลก็มีกำนันเป็นหัวหน้าและมักได้รับบรรดาศักดิ์เป็น “พัน” และหลายตำบลรวมกัน เป็นแขวงก็จะมีหมื่นแขวงเป็นผู้ปกครอง หลายแขวงรวมกันเป็น “เมือง” มีผู้รั้งหรือพระยามหาหนครเป็นผู้ปกครองเมืองนี้มีลักษณะคล้ายจังหวัดในปัจจุบัน ส่วนแขวงเทียบเท่าอำเภอ การปกครองรูปแบบนี้เป็นหลักที่ยึดถือมาจนกระทั่งถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจุลจอมเกล้า รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้มีการแก้ไขปรับปรุงการจัดระเบียบการปกครองของราชอาณาจักรไทยครั้งสำคัญ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการปกครองระดับหมู่บ้านและตำบลนั้น ได้มีการทดลองตั้งผู้ใหญ่บ้านและกำนันขึ้นปกครองหมู่บ้านและตำบลเป็นครั้งแรกที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2435 ทั้งนี้เพื่อศึกษาปัญหาและหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขซึ่งการจัดการปกครองหมู่บ้านและตำบลใหม่นี้มีลักษณะแตกต่างจากเดิมหลายประการโดยเฉพาะในด้านกระบวนการนอกจากทดลองตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแล้วยังมีการศึกษาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม โดยดูสภาพท้องที่และความเป็นอยู่ทั่วไปของประชาชน โดยสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพเสนาบดีคนแรกของกระทรวงมหาดไทยได้เสด็จออกตรวจราชการหัวเมืองต่างๆ และยังทรงมอบหมายให้หลวงเทศาภิบาลพิจารณาเดินทางไปดูงานการปกครองของประเทศพม่าและมลายู หลังจากนั้นได้จัดประชุมข้าหลวงเทศาภิบาลเพื่อปรึกษาความเห็นและรับฟังข้อเท็จจริงของแต่ละท้องที่ เมื่อปรากฏว่าโครงการทดลองตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนี้ประสบผลสำเร็จด้วยดีจึงวางรูปแบบการปกครองระดับหมู่บ้านตำบลเรียกว่า "การปกครองท้องที่" อย่างเป็นทางการขึ้น เป็นส่วนหนึ่งในการปกครองประเทศ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 ขึ้นใช้บังคับทั่วประเทศ โดยประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม ร.ศ. 116 (พ.ศ. 2440) ข้อความและหลักเกณฑ์ส่วนใหญ่ของพระราชบัญญัตินี้ ได้ใช้เป็นหลักในการปกครองท้องที่ของประเทศไทยสืบมา นับว่าเป็นกฎหมายฉบับแรก ที่ได้กำหนดการจัดระเบียบตำบลและหมู่บ้าน รวมทั้งกำหนดหน้าที่ไว้อย่างละเอียดเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจตราดูแลทุกข์สุขของราษฎรตามท้องที่ต่าง ๆ ต่างพระเนตรพระกรรณ สร้างความเป็นธรรมในการปกครองบ้านเมืองหลังจากที่ได้ประกาศพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ.116 มาเป็นเวลานานประมาณ 17 ปีต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 จึงได้ทรงประกาศยกเลิก และประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช 2457 ขึ้นใช้บังคับแทนและถือเป็นหลักในการจัดระเบียบการปกครองตำบลหมู่บ้านสืบมาจนทุกวันนี้

สรุปภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน คือ ความสามารถของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการนำพาชุมชนไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยอาศัยกระบวนการคิดสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการคิดค้นแนวทางใหม่ ๆ และนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน สามารถคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตและวางแผนล่วงหน้าเพื่อรับมือกับความท้าทาย สามารถสื่อสารวิสัยทัศน์และเป้าหมายของชุมชนได้อย่างชัดเจนและสร้างแรงบันดาลใจ สามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วตามสถานการณ์และรับมือกับความท้าทายที่

ไม่คาดคิด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนและเจริญรุ่งเรืองสร้างความสามัคคีและความร่วมมือในชุมชน เพิ่มศักยภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของคนในชุมชนและ เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและความยั่งยืนของชุมชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจากแนวคิดของ Parker and Begnaud (2004) ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านความยืดหยุ่น และ 3) ด้านการแก้ไขปัญหา

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนที่ในเขตพื้นที่อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 70,483 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์. 2559 : ออนไลน์) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 382 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของ Krejci & Morgan ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 382 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยัง เขตเลือกตั้งต่าง ๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะ เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ซึ่งถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 3 ด้าน คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่น และด้านการแก้ปัญหาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และขอบเขตเนื้อหาเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ทำการศึกษา

3.2 นำกรอบแนวคิดในการวิจัย และขอบเขตเนื้อหาที่ได้จากข้อ 1. มาสร้างแบบสอบถาม

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความครอบคลุมของเครื่องมือในด้านเนื้อหา (Content validity) ด้านโครงสร้างและรูปแบบ (Structure and Format) และด้านการใช้ภาษา (Wording) เพื่อให้ผู้วิจัยได้ทำการแก้ไข ปรับปรุงก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง

3.6 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง มาได้ 382 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละแล้วแสดงจำนวนและร้อยละ

4.2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของประชาชน ในเขตพื้นที่อำเภอนongกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละแล้วเสนอข้อมูล

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 382 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 63.1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongกี่ จังหวัดบุรีรัมย์	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ด้านวิสัยทัศน์	4.42	0.555	มาก
2.ด้านความยืดหยุ่น	4.32	0.706	มาก
3. ด้านการแก้ปัญหา	4.41	0.674	มาก

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongกี่ จังหวัดบุรีรัมย์	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
รวมเฉลี่ย	4.38	0.547	มาก

ตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.42$) ด้านการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.41$) และด้านความยืดหยุ่น ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ สรุปได้ดังนี้ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรมีวิสัยทัศน์ในการทำงานที่กว้างไกล ในการที่จะพัฒนาหมู่บ้าน และยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตั้งเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน สามารถจัดการหมู่บ้านพัฒนาวิธีการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม มีการปรับปรุง แก้ไข กฎระเบียบการทำงานตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยไม่ยึดติดกับวิธีการทำงานรูปแบบเดิม ๆ ควรมีการคิดพิจารณาในการแสวงหาวิธีการให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ที่เป็นปัญหาให้เหตุผลในการแก้ปัญหา โดยปราศจากอคติส่วนตัว รับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนจะตัดสินใจแก้ปัญหา ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้านประกอบด้วย ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่น และด้านการแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากระดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการแก้ปัญหา และด้านความยืดหยุ่นตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจและ ขอนำเสนอการอภิปรายผลดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำดังกล่าวควรเป็นพื้นฐานโดยทั่วไปของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ ด้านวิสัยทัศน์ ควรมีกระบวนการคิดและการมองภาพรวมที่เป็นไปได้ในอนาคตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ มองการณ์ไกลมองเห็นสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคต มีใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็น คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มองเห็นสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตสถานการณ์ทุกมิติอย่างลึกซึ้ง พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยนเรียนรู้เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ สะท้อนภาพให้เห็นถึงสิ่งที่สมาชิกต้องการ ด้านความยืดหยุ่น ควรมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง แสวงหาคำตอบได้อย่างอิสระ มีความคิดที่หลากหลายเปิดกว้างรับความคิดใหม่ ๆ ปรับตัวได้ตามสถานการณ์ มีการกระจายอำนาจการบริหารงานในองค์การให้แก่ผู้ร่วมงาน พร้อมทั้งจะสร้างและรับสิ่งใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นเพื่อนำมาพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพ และด้านการแก้ปัญหา ควรมีกระบวนการหรือขั้นตอนที่ผ่านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ คิดพิจารณาในการแสวงหาวิธีการให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ที่เกิดขึ้นหรือไม่พึงประสงค์ เพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องการบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พจน์ เจริญสันเทียะ

และคณะ (2566 : 253) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวณีย์ สมบูรณ์ศิริโรจน์ (2562 : 19) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คติพงษ์ อ่อนไชย และคณะ (2565 : 1) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอาชีวศึกษา จังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านวิสัยทัศน์ พบว่า อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ต้องการกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีความพร้อมจะปรับเปลี่ยนเรียนรู้ เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ เป็นผู้ที่มองการณ์ไกล สามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดในอนาคตได้ และเป็นผู้มีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ นนทวรรณ นามะ(2560 : 10) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสการศึกษา พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านความยืดหยุ่น พบว่า อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ต้องการกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาอย่างเหมาะสม มีการปรับปรุง แก้ไข ภาระเบี่ยงเบนการทำงานตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยไม่ยึดติดกับวิธีการทำงานรูปแบบเดิม ๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ชุมชน ต้องมีการพัฒนาทักษะในการสื่อสาร จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการประสานงาน และการสื่อสารกับราษฎร และการคิดนอกกรอบ และบูรณาการความคิด จะทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านสามารถเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ค้นหาระบบ ขยายความคิดหรือหาแนวทางใหม่ๆ ที่ดีกว่าเดิม ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2557 : 6) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำแบบโลกาภิวัตน์: แนวคิดและการวิจัย พบว่า ด้านความยืดหยุ่น อยู่ในระดับมาก

4. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการแก้ปัญหา พบว่า อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ต้องการกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีการคิดพิจารณาในการแสวงหาวิธีการมีความอดทนอดกลั้นในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องแก้ไขปัญหา ไม่ใช่ใช้อารมณ์เหนือเหตุผล มีเป้าหมายในการพัฒนาหมู่บ้านให้กับประชาชน ๆ โดยปราศจากอคติส่วนตัว รับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นหลัก ก่อนจะตัดสินใจแก้ปัญหา กำนันผู้ใหญ่บ้านต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ กรรมการปกครองต้องให้การสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม และประสานความร่วมมือกับ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการให้ความสนับสนุน และกระทรวงมหาดไทยต้องส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพล ศุภวิทย์เจริญกุลม. (2560 : 12) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ พบว่า ด้านการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมาก

5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนongกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรมีกระบวนการความคิด มองการณ์ไกล และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แสดงให้เห็นว่าประชาชน ต้องการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีการตั้งเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนว่าจะพัฒนาด้านใดทำอย่างไรให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้าน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวความคิดของ เสาวณีย์ สมบูรณ์ศิริโรจน์ (2562 : 19) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ด้านวิสัยทัศน์มีระดับความคิดเห็นที่สูงกว่าด้านอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ ทั้งนี้เพราะว่า ประชาชนเห็นว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนองกี่ มีกระบวนการคิดและการมองภาพรวมที่เป็นไปได้ในอนาคตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง และมองการณ์ไกล

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า คิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความยืดหยุ่น ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญกับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และมีความคิดที่หลากหลายเปิดกว้างรับความคิดเห็นใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพ

1.3 ข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือกรมการปกครองควรมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ก่อนมาเป็นตัวแทนดูแลหมู่บ้าน ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ผู้บริหารควรพัฒนาหมู่บ้าน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสิทธิผลเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามความคาดหวังของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

2.3 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น ด้านการพัฒนาความเป็นผู้นำ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. (2550). *คู่มือปฏิบัติงาน สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ปี 2550*. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ : อาสารักษาดินแดน.

กรมการปกครอง. (2559). *กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2559*. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 133 ตอนที่ 6 ก ลงวันที่ 18 มกราคม 2559.

กรองทิพย์ นาควิเชตร. (2552). *ภาวะผู้นำสร้างสรรค์เพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ : อีรสาสน์ พับ ลิขเซอร์จำกัด.

กฤตกร น้าทิพย์. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)*. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

คตพิงษ์ อ่อนไชย, สติพร เขวอนชัย และ วิทยา จันทรศิลา. (2565). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอาชีวศึกษา จังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. *Journal of Modern Learning Development*. 7 (2), 65-76.

- นนทวรรณ นามะยอม. (2560). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น.
- นพพล ศุภวิทยาเจริญกุลม. (2560). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บงกชมาศ เอกเอี่ยม. (2557). *กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน: บทบาทและภาวะความเป็นผู้นำกับความคาดหวังของประชาชน ที่มีต่อผู้นำชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่. ในการประชุมวิชาการการพัฒนาชนบทที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4 ประจำปี 2557, วันที่ 11-13 มิถุนายน 2557, ณ วิทยาลัยบริหารศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.*
- พจน์ เจริญสันเทียะ, พรหมินทร์ ศรีหมื่นไวย, วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม, วิมาน วรรณคำ และ สมัคร ไวยขุนทด. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 1*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 23 (1), 156-163.
- ศุภิสรา ธารประเสริฐ. (2563). *ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอรอดุพนม จังหวัด นครพนม*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมหวัง อาลัยญาติ. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ ดุษฎีศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2557). *ภาวะผู้นำแบบโลกาภิวัตน์: แนวคิดและการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น : สำนักพิมพ์ : คลังน่านวิทยา.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์. (2559). *ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไป*. Retrieved July 18, 2024, from: <https://district.cdd.go.th/nongki/about-us/ประวัติความเป็นมา/ออนไลน์>
- เสาวนีย์ สมบูรณ์โรรัตน์. (2562). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Parker, J. P., & Begnaud, L.G. (2004). *Developing Creative Leadership*. Portsmouth, New Hampshire: Teacher Ideas Press.

